

Беларус

Published by
BYELORUSSIAN-AMERICAN
ASSOCIATION, Inc., U. S. A.
and BYELORUSSIAN
CANADIAN ALLIANCE

ЦАНА — PRICE 25¢

Address:

B I E L A R U S
401 ATLANTIC Ave.
BROOKLYN 17,
NEW YORK, N. Y.

ЧАСАПІС БЕЛАРУСАЎ ПАУНОЧНАЕ АМЭРЫКІ BIELARUS — BYELORUSSIAN NEWSPAPER OF NORTH AMERICA

Год XV. №. 84.

Сакавік 1964 г.

NEW YORK — TORONTO

March 1964

Vol. XV. №. 84

ГАДАВІНА ВЯЛІКАГА ЎЗДЫМУ І... ВЯЛІКАЙ ТРАГЭДЫІ

Падчас нямецкай акупациі Беларусі ў вапошнюю вайну беларускі нацыянальны актыў выкарыстоўваў усе магчымасці, каб узмазніць свой нацыянальны патэнцыял ды мець уплыў на долю беларускага народу. Да гэтага перадусім шумшалі самыя абставіны. Польская шавіністичная элемэнты ў Заходній Беларусі, а расейскія ды навет замаскаваныя бальшавіцкія — у Беларусі Усходній прынялі тактыку пралазіць на ўсякія адказныя становішчы ў цывільнай адміністрацыі, паліцый і інш, каб у сваіх праступальных матах правакаваць і вынішчаць або самым, або рукамі Немцаў нацыянальна съедаміх і актыўных Беларусаў. Апрача замаскаванай варожай акцыі, вялася ѹ адкрытая акцыя супраць беларускага народу з боку бальшавіцкіх партызанаў. Гэтыя апошнія праўлялі асабітную руплівасць на толькі ў змаганыні з нямецкім акупантам, але таксама ды магчымы ў яшчэ большай меры тэрарызавалі, рабавалі ѹ забівалі цывільнае жыхарства, у першую чаргу той-жа беларускі нацыянальны актыў.

Трэба было ўсякім спосабамі бараніцца перад трымя яўна варожымі сіламі: нямецкім акупантам, бальшавіцкімі партызанамі й польской акцыяй у Заходній Беларусі. Вось чаму спасярод розных дзялянок беларускай нацыянальнай дзеянісці ўсякім асабітва ўвага была звернутая на акцыю вайсковага харектару. У гэтай акцыі беларуская інтэлігенцыя бачыла дзіве мэты: абарону беларускага насельніцтва перад тэрарыстычнай дзеянісцій бальшавіцкіх і польскіх партызанамі — з аднаго боку, і прыгатаўленне да мамэнту, калі ў фазе заканчэння вайны будзе развязвацца так ці іншай і долі Беларусі. Ужо ў другім годзе нямецка-савецкай вайны Беларусы былі перакананы, што гэтую вайну гітлераўская Нямецчына прайграе. Тому хадзіла пра то, каб мець свае нацыянальныя збройныя сілы, якія маглі бытаваць на долі роднага краю ў гэны канчальны мамэнт вайны.

Вось кароткая гісторыя спробаў арганізацый беларускіх збройных сіл у гэным часе. Першыя вайсковыя ўзапраўды беларускай адзінка была арганізавана ўжо ў лістападзе 1941 году ў Менску. У ейны склад увайшлі маладыя беларускія мужчыны, наворваныя Немцамі ў г. зв. „дапамаговую паліцыю“. На прапазіцыю беларускіх дзейнікаў яны былі выдзелены з дамажкнае паліцыі й арганізація, пад маскою паліцыйнае школы, у беларускую вайсковую школу, у якой школіліся ахвіцкія і падахвіцкія кадры для будучага беларускага войска. Школа праіснавала да траўня 1942 году.

У Чырвенні 1942 году спэцыяльным дэкрэтам Генэральнага Камісара Беларусі была дазволена арганізація Беларускіх Самааховіў. Арганізація начала ахвіцкім курсамі ў Менску. Былі праведзеныя трохмесячныя курсы, якія перашкодзілі каля 300 беларускіх ахвіцоў. Пасля перашкадлівай ахвіцтва было зарганізавана ў вакругах перашкадлівай падахвіцкай. Калі гэткім парадкам былі падрыхтаваныя вайсковыя кадры, началася арганізація батальёнаў Самиаховіў. Гэтыя батальёны згулялі вялікую ролю ў вайне беларускага жыхарства супраць нападаў савецкага партызанскіх. Апрача гэтага, у гэным часе былі зарганізаваныя 13-ы Адміністратары Батальён і г. зв. Чыгуначны Батальён.

У сінезні 1943 году была пакліканая Беларуская Цэнтральная Рада, якая хутка атрымала дазвол на арганізацію Беларуское Краёвае Абарону ѹ правядзеніе мабілізацыі

чыні. Маладыя хлопцы прыбывалі на мабілізацыйныя пункты з патрыятычнымі песьнямі, з нацыянальнымі бел-чырвона-белымі сцягамі. Усе верылі, што яны будуць змагацца за Вольную й Незалежную Беларусь на толькі супраць бальшавікоў, але таксама, калі зайдзе патрэба, дык і супраць Немцаў.

Гэтыя інтэнцыі хутка зразумелі ѹ самі Немцы. І гэта быў пачатак нашай вялікай трагедыі. Нямецкія ўлады пачалі энэргічна сабаваць твароньне беларускіх збройных адзінак і ня выконваць узятых на сябе забавязаньняў. Перадусім пачалі падліжаваць самую мабілізацыйную акцыю такім спосабам, што масава выстаўлялі пасьветчаныі аб тым, што многія пакліканыя працуяць спэцыялістамі пры нямецкіх вайсковых аддзелах або гаспадарскіх прадпрыемствах і такім чынам не падлягаюць мабілізацыі. Батальёнам БКА ня выдалі прыабяцанага аблундзіраваньня, а часта ѹ вайсковых пайкоў. Але найгоршым было тое, што таксама ня выдалі ѹ неабходнага ўзбраенія, да чаго раней былі забавязаліся. Былі нярэдкія выпадкі, што пасобныя адзінкі БКА, будучы ўзброенымі, сталіся ахвіцамі нападаў бальшавіцкіх партызан. У радах батальёнікі БКА, замік ранейшага энтузізму ѹ вялікага патрыятычнага ўздыму, запанавала расчараўванье ѹ горыч. Людзі пачалі разумець, што Немцы іх аштукаў.

Тымчасам хутка пасоўвалася бальшавіцкая навала з Усходу. Будучы няўзброенымі ѹ зняўверанымі, беларускія батальёны не моглі быць у арганізацыйным парадку эвакуаваныя. Кажны мусіў здацца на собскі лёс. З гэтае прычыны, а таксама ѹ таму, што фронт пасоўваўся з маланкавай шыбкасцю, толькі неўзікачастка жаўнеру БКА эвакуавалася на собскую руку. Бальшыні-ж асталася на месцы. Яны спадзяваліся ратавацца перад бальшавіцкай помстай тым, што фармальна былі змабілізаваныя прымусова. Частка-ж жаўнеру потым улілася ѹ рады бальшавіцкіх антыбальшавіцкіх партызан. Але бальшыні была вылаўленая бальшавікамі, сфармаваная або прыдзеленая ѹ г. зв. штрафныя роты ѹ кінутая на расцістку мінных палёў пад Берлінам.

Сяньня адзначаюць дваццацігоддзе генага ўзапраўды вялізарнага нацыянальнага ўздыму, якім было тварэнне Беларускай Краёвой Абароны, тым самым адзначаем і дваццацігоддзе вялікай нацыянальнай трагедыі, спрычыненай спачатку нямецкім, а пазней бальшавіцкім акупантам.

Алесь Крыга

Усе Беларускія Арганізацыі, Установы ѹ іх Суродзічы ѹ Вольным съвеце вітаем зь

**ВЯЛІКІМ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ СВЯТАМ
46-АЙ ГАДАВІНАІ АБВЕІЧАНЬНЯ
НЕЗАЛЕЖНАСЦІ БЕЛАРУСІ**

АКТАМ 25 САКАВІКА 1918 ГОДУ

Мы цвёрда верым, што ідэял Сакавіковаага Акту ахвярнымі натурамі ўсяго Беларускага Народу хутка будзе ўздзеяніны, не зважаючы на бесперыпнія намаганні ворага на толькі вывраць з народнае душы імкненіе да гэтага ідэялу, але ѹ зынішчыць сам Народ, як нацыю. Паняволеная расейскім камунізмам, але непакорная Беларусь горда стаўляе супраціў ѹсім намаганням варожых сілаў і ўсякімі магчымымі спосабамі перахоўвае ѹ развязвае сваю нацыянальную патэнцыю. У гэтым найлепшай зарука недалёкага вызваленія Беларускага Народу ѹ адбудовы ягонай дзяржаўнай незалежнасці.

НЯХАЙ ЖЫВЕ ВОЛЬНАЯ И НЕЗАЛЕЖНАЯ БЕЛАРУСЬ!

Галоўная Управа
Беларуска-Амэрыканскага Задзіночання

РЭЛІГІЙНЫ АПЯКУН ДЛЯ БЕЛАРУСАЎ КАТАЛІКОЎ

Актам Кансыстарыяльной Кангрэгациі з 21 студзеня 1964 году за № 244/50 Ватыкан назначаў а. Пралату Пітру Татарыновічу, Сябру Найвышэйшай Рады для Эмігрантаў пры той-же Кангрэгациі, „Мадэраторам або Дырэктарам Місіянерадля Беларусаў Эмігрантаў лацінскага абраду“, на месца Я. Э. Біекула Б. Слосканса. Гэтым самым Пралат П. Татарыновіч быў забавязаны да нагляду ѹ кіраўніцтва за духовай апекай сярод беларускай каталіцкай нацыяльныя супраць.

КАБ-ЖА ГЭТА БЫУ ПАЧАТАК

З нагоды Ватыканскага Сабору нашая газета ў № 80 за лістапад 1963 году пісала: „Вынікі працаў Сабору ѹ тай ці іншай меры адб'юцица напэўна ѹ на рэлігійнымі беларускага народа, паколькі паважная частка Беларусаў католіцкага веравызнання. Дзеля гэтага з беларускага боку пры нарадзе Сабору неабходна выказаць падзяяўніне, што пры наладжанні царкоўных спраў Ватыкан — на Саборы, ці паза ім — прыдзеліць у кінцы належную ўвагу пільнім балочным спраўам і патрэбам рэлігійнага жыцця ѹ Беларусаў католікоў. Но, як дагэтуль, Ватыкан выказвае не малую ініцыятыву ѹ пінчадрасці у тварэнні беларускага сывятарства, а навет і герархія, пяціснуючы практычна сярод Беларусаў формы веравызнання „католікоў“ усходняга абраду“ — ды ніякое блізу рупинасці не выяўляе ѹ галіне рэлігійнае апекі над Беларусамі католікамі „заходнікамі“, хоць іх тысячы ѹ краёх вольнага съвету, міліёны на сваей зямлі“.

Ад часу, калі мы пісалі вышэй прыведзеныя радкі, мінула ўсяго паду 2000 дні, як у дачыненіях Ватыкану да Беларусаў выявілася некатарская зьмена. Была ёю намінацыя 21 студзеня сёлета Пралаты Пітру Татарыновіча Дырэктарам Місіянерадля для эмігрантаў Беларусаў католікоў лацінскага абраду. Тытул „місіянерадля“ тут ужыты на ўсіх місійках вонкавых місіяў, але кананічнай нутранай місійнай апекі над беларускай эміграцыяй католіцкага веравызнання. Гэтыя функцыі былі дагэтуль ускладзеныя на біскупта Менскага й Магілёўскага Балеслава Слосканса, Латыша паводле нацыянальнасці. Яму-ж была даручана духовая апека ѹ беларускіх католіцкага веравызнання. З гэтага прычыны, як і дзеля благогастану свайго здароўя, падарванага бальшавіцкай катаргай на Саладухі, ён ня мог прысьвяціць шмат часу ѹ энэргії спраўам Беларусаў католікоў, хоць ягоная прыхильнасць да іх была бяспречнай.

Тому назначаны на ягонае месца Беларусаў, будамага прыхильніка заходніяга лацінскага абраду, прыгандызаць на супрастычнай імкненіі украінскіх, беларускіх і прыбалтыйскіх нацыянальстых“. Дык Москва сяньня нішчыць рэлігію знамерана, каб гэтым шляхам зынішчыць імкнені ѹ самастойнасці сваіх каланіяльных народу.

**НІШЧАЦЬ РЭЛІГІЮ.
КАБ ЗЫНІШЧЫЦЬ НАРОДЫ**

Ад колькіх год у Беларусі ѹ суседніх рэспубліках асабітва завостраны перасльед усіх веравызнанняў. Масава закрываюцца цэркви і параваслаўнія і съвятыні ды дамы малітваў іншых веравызнанняў. Цяпер галубы маскоўскі партытны ідэял Ільчоў выявіў і прычыну гэтага завостранага змагання з разлігія у Беларусі. Паводле яго гэта паводзіцца дзеля таго, што „Рэлігійная пропаганда падрымвае супрастычнай імкненіі украінскіх, беларускіх і прыбалтыйскіх нацыянальстых“. Дык Москва сяньня нішчыць рэлігію знамерана, каб гэтым шляхам зынішчыць імкнені ѹ самастойнасці сваіх каланіяльных народу.

БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАЕ ЗАДЗІНОЧАННЯ

У НЮ ЏЭРЭЗІ

ладзіць у нядзелю 29-га сакавіка 1964 году

а 3-й гадзіне палаўдні ѹ

ROGER SMITH HOTEL, 18 LIVINGSTON AVE., NEW BRUNSWICK, N.J.

УРАЧЫСТУЮ АКАДЭМІЮ

— з нагоды —

46-АЙ ГАДАВІНАІ АБВЕІЧАНЬНЯ

НЕЗАЛЕЖНАСЦІ БЕЛАРУСІ

на якую запрашае ѿсіх Беларусаў Ню Брансвіку,

Ню Ёрку й аколіцаў.

Пасля Акадэміі й Мастацкай Часткі ў залі таго-ж гатэлю

адбудзеца

СУПОЛЬНЫ БАНКЕТ

Святкаваньне будзе папярэджанае Божай Службай

у Беларускай Аўтакефальтай Праваслаўнай Царкве

Жыровіцкага Божае Маці

(9 RIVER ROAD, HIGHLAND PARK, N. J.)

а 10-ай г

ВЕСТКІ КАНАДЫ

ГАЛОУНАЯ УПРАВА ЗБК
вітае ўсіх Суродзічаў Вольнага съвету з нагоды
46-тых УГОДКАЎ АБВЕІЧАНЫЯ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ Б. Н. Р.
У АКЦЕ З 25-ГА САКАВІКА 1918 ГОДУ.
ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ І НАРОД!
 Прыложым і мы больш высілкаў да канчатковай мэты вызваленія
 Беларускага Народу спад маскоўскага акупантана!

УВАГА! БЕЛАРУСЫ ТАРОНТА І ВАКОЛІЦАУ! УВАГА!
 Каардынацыйны Камітэт Беларускіх Арганізацыяў ЗБК і БНА
 ветліва запрашае ўсю Беларускую грамадзкасць Таронта
 й ваколіцу на Святочную Акадэмію, прысьвечаную
46-тым УГОДКАМ АБВЕІЧАНЫЯ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ
БЕЛАРУСКАЕ НАРОДНАЕ РЭСПУБЛКІ
 ШТО ЛАДЗІЦЦА СУПОЛЬНА У НЯДЗЕЛЮ 22-га САКАВІКА ГГ.
 у славацкай залі пры 1407 Дандэс Стр. Вест у Таронта й пачнеца
 а гадз. 3.30 памаўдні. У праграме ў маастацкай частка.
УСІХ ВЕТЛІВА ЗАПРАШАЕМ!

Каардынацыйны Камітэт

ДЗЕСІЦЬ ГОД БЕЛАРУСКАЙ КАСЫ САМАПОМАЧЫ

Беларусы Таронта й ваколіцаў нія гады: пазычаліся пазычкі на адзначалі 10-годні юбілей заснавання Б. К. С. (заснаваная 3-га траўня 1953 г.) вечарынай у суботу 15-га лютага ў залі БР-ГЦ, з дарункамі пры дзвіярох і лётарэй (гравіла ведамая аркестра Ждана), а ў нядзелю наступнага дня — адумысловым Гадавым Сходам. У выніку спрадвадчачай скарбніка (Я. Чорнага), старшыні пазычковага камітэту (М. Ганька) і старшыні кантрольнага камітэту (В. Навіцкага) — сход ўсіх сп. В. Крыланос — было відаць, што ў леташні год быў вельмі плённы ў актыўны, як і папярэдні.

У КОЛЬКІХ СЛОВАХ...

...1-га студзеня 1964 г. лік жыхарства Канады перакрохў 19-міліёны ружей. На гэты дзень Канада мела 19,102,000 жыхароў. Леташні гадавы прырост — 335,000, ці 1.8%.

Правінцыя Антарый ё мае цяпер 2,500,000 аўтав і 6,532,000 жыхароў.

Гармін выпушчаныя падаткавадахадовых дэкларацыяў (Інкамтэкс Рэторнс) канчаецца 30-га красавіка с. г. Пасля будзе даліцаца 5% надвышикі з задойжанасці.

Сёлета ад пачатку чарвеня будзе прыймацца стражайшыя меры супроты парушальнікаў вулічнага руху, а ў выпадках няспраўнасці аўтав будзе мець права зьязьняць навет нумар з аўта.

Канадайскія спартуць здабылі 24 пункты на зімовых Алімпійскіх гульнях у Інброку, Аўстрыі, і 3 медалі — 1 залаты і 2 бронзавыя.

Ад сакавіка с. г. мінімум заработнае платы для жанчын у Антарый мае бываць 1 дал. на гадзіну. Мужчыны адзін даляр маюць ужо ад колькіх месяцаў. Тыя, што на будоўлі — 1.25 дал.

Джан Дыфэнбэйкер на канвэнцыі ў Атаве перарабраны ўзноў на лідэра Прагрэсіўна-кансерватывнай Партыі.

Новы міністар Іміграцыі й Грамадзянства Канады, Рэн Трэмблэ, заявіў, што ў будучыні для новых імігрантаў у Канаду будзе адмысленны шырака дзвіверы.

Выстаўку мастака Пікасо ў Таронцкай Галірэі Мастацтваў наведала 106,243 асобы.

Як падае Фэдэральнае Статыстычнае бюро, у Канадзе ёсьць 220,121 Індыйцу і Эскімосу. Па вары 55% з іх каталікі, далей ідуць Англікане.

Абвяшчаючы свой новы бюджэт сёлета ў лютым Антарыйскі ўрад паднёс цэнры на сірпітныя напіткі, на бэнзыну й на паліва для дызляў. Таксама буде павышаны на 55% кошты Антарыйскага шпітальнага забясьпечання.

Спадзілоцца, што Сусветную выстаўку ў Мантреалі ў 1967 г. наведае звыш 30 міліёнаў асоб.

ЗАПІСКІ ЯЎХІМА КРАЙНЯГА

IV

Карціць мне пахваліца добрай наўной: на пачатку году быў я съектам гістарычных падзеяў.

Калі Адамаў род ні будзе забаўляцца атамнымі цацамі, і я дажыўшчы старых барадатых гадоў, дык расканаўтра пра гэта сваім унукам. Так і ўяўляю сабе, як гэта будзе выглядаць. Пазыбіраю іх вакол сабе, загадаю, каб перасталі назяляць бацьком пра грошы для куплі блетаў для падарожжа на Марс, ці іншы Юпітар, і з вялікай таемнічасцю пачну прыблізна так: „Ведаеце вы, жэжыкі, што за маіх сівых гадоў адбылося?”

Так і бачу іх, як пакідаюць свае самаробныя супэр-ракеты й, разнавішы раты, анямеюць ад цікавасці. А я буду гаварыць: „Гэта-ж я быў съветкам не чаго іншага, як гістарычнага аб'еднання Беларусаў у Канадзе”.

Пачуўшы такое, у дзетак ад цікавасці ажно сыліні пацякніць. Треба-ж вам ведаць, што ў часе генерал адлеглай будучыні толькі благі памін застанецца па камунізме, а ўсе народы съвету на толькі парызменеюць, што будзут пад адзінай сусветнай дэмакратычнай уладай жыць. Дык маладое пакаленіе ў ведаць, што гэта такое вайна на ці грамадзкі раскол.

Але гэты мой віхін датычыцца ўрадаў, якія буде будучыні. Цяпер-же хачу гэтта проста, каб з памяці ня вы-зайчылі пытанні, як: што ў чём

петрыла, запісаць, як тое аб'еднанне не началося. Факты, значыцца, і толькі факты.

Ёсьць тут у нас дзіўне грамадзкія арганізацыі. Адна завецца Згуртаваныя, а другая — Аб'еднаныя. Хоць яны, — прыспор ім, Божа, пабольш сяброву, — гадоў ці не па дзесінца гуртавалі ѹ аўтадаўвалі ўсіх людзей, апрач ліхіх бальшавікоў, ды самі іншы не моглі даслыпецца і злучыцца. Перашкодай было дробнае палітыканства, ды ў памяці людзей съежкай была яшчэ перастрэлка, што праводзілася калісці за ўладу з двух бакоў.

Народ, нарэшце, паразумнеў і дамогся ад лідараў, каб спынілі штурмавыя каменныя ды зъяндалі.

Хоць-няхоцкі (воля народу — воля Бога!) з'явіўся згуртаваныя й аб'еднанцы на перамовы. Клек мелі ў галавах, а бадрэз пастанавілі, што найлепш пачынаць з малых рэчай, такіх от, як агульнае съвята Дня Незалежнасці — 25-га Сакавіка.

Каб съвятаваць разам, трэба было даведацца найперш, хто стаіць на сакавіковай плошчы. Тыя, знацца, толькі маюць права ўдзелу. Выявілася, што многія на толькі стаялі, але сядзелі ды ў гнай плошчы чаго дзірак не папраседжвалі.

Калі-ж тое пытайніе аб плошчы ўдакладнілі, пастанавілі, што ўсе маюць на ёй стаіць, а сядуну набок прагнага. Тады прыйшылі такія пра-

там супольным съвяце мае рабіць, хто мае выступаць, каго віншаваць, каму й колькі даць часу для гаворкі ды іншыя дробязі арганізацыінага парадку.

Треба прызнаць, што хоць людзі нашты націца гаваркі, на слова вынаходзілі, адна не гаварылі так доўга, як калісці тыя касавокія камуністы з уладамі Аб'еднаных Народаў у Панамундженке. І дагаворыліся, дзякую Богу. Першы крок цяжкі, але ўдалы, быў ужо ззаду.

На съвятаваныне паехаў я ўсім сям'ю. Таму, што народу было ўжо бітком поўная вялікая залі набіта, прымасціці я ў заднім куточку, а жонку ѝ дзятаць маіх пасадзіў водадаль заўсёды рухавы кум Яўтыху.

Ня ўсіпей я палюдзку расесьціся ды толькі наставіў вуха, каб пачуць, што там гавораць, і пабачыць, што робяць, як тутака прыліп да мене інші мізэрненкага росту сівенкі дзідзька гадоў так вышыні пляцідзесяці. — Завуся, — кажа, — Затычка, ды суне мне сваю лапу, вялічынёй з малы пранік. Што-ж... будзь ты сабе затычкай, думаю. Паштальці.

Сусед аказаўся націца гадоў такім, ашчаднікі, сваймі шчотціямі маю правую руку ды давай так пасябровы растрыгвацца: а хто ты, як дуўга тут, а чаму зборку быў іншы. А тады як пачаў усіх тых лідараў, што ў залі былі, ледзь не па костачках перабіраць. Ды я так пабальшавіць, амаль не ад прадзеадаў і сацыяльнага паходжання пачынаючы. Бубніць мне, як той шаршань, на вуха, хоць ты ратувку кры-

чы. А што слова ні скажа, дык з роту ў маё вуха сыліні пырскаюць. От — думаю, — затычка з цябе, каб табе заткалі. А слоўцы ў яго якія адборныя: проста з жаргону сельскага балышавіцкага актыўістага.

Перабраў, думаю, ты чалавек меркуну. Я яго нахальна адпіхнуў, выцягнуў з кішэні хустку ў зусім драмастрэнія з правага вуха пачаў ягоныя сыліні выціраць. Задагадацца, думаю, адчэпіцца. Дык не, каб ты спараҳнёў. Я вуха выцер, а ён ізноў учапіцца. Я тады тыц — війсціца за дзіверы, а ён за мною. А во, каб цябе гаручка, — думаю, — дзе-ж ты такі на маю галаву ўзяўся.

Каб эта я тады знаў, што ён такі гэты затычка, дык хоць і на біток зьмяне, але-ж чымхнёў-бы яму куляком туды, у што закаханыя людзі цалуюць.

Як скончылася съвятаваныне, адсыпвалі нацыянальны гімн, тады адчапіцца. Я пытанаў кума Яўтуху:

— Што эта за сылюнавая гніда, што мне ўсё вуха запляваў там у кутку? Затычкай сябе называў?

— Каторы, гэты камлюкаваты, дохлы з выглядзу?

— Ага.

— Гэта ханжа! Дык эта-ж і ёсьць той, што ўсіх тут мясцовых паславыў калісці. Трымайся ад гэтай брыды з залёк.

Тады я зразумеў. Але, дзякаваць Богу, першы крок на супольны да-роце быў зроблены. Нашы людзі пачалі гаварыць мовай дружбы й ад-кінулі ханжу набок.

524 St. Clarence Avenue
 T O R O N T O 4, Ont.
 У спраўах звязаных з матар'яламі да друку, падпіскай
 або рэкламай, звязаныя з
 Mr. A. Markievich,
 127 Dovercourt Rd.
 Toronto 3, Ont. Tel. LEnox 1-8009
 або: Mr. K. Akula,
 57 Riverdale Avenue
 Toronto 6, Ont.
 Tel. HHoward 1-3992
 Advertising rate — \$ 1.25
 per column inch

СУПОЛЬНЫЯ ПАСЕДЖАНЫ

У пятніцу 14-га лютага адбылося першае супольнае паседжанье прадстаўнікоў ЗБК і БНА, на якім абгаворвалася пытанье супольнага правядзенія съвяточнай акадэміі, прысьвечанай Акту 25 Сакавіка. У нядзелю 23-га лютага адбылося другое, дэталнейшае паседжанье. Было пастаўлены ў даручана сп. Б. Кірку безадкладна арганізація з малодшых 2 танцавальных гурткі.

НА СВЯЦЕ ЭСТОНСКАІ САМАСТОЙНАСЦІ

Эстонскія арганізацыі Таронта адзначылі 46-тыя ўгодкі агалошаныя Незалежнасці Эстонскай Рэспублікі. Угодкі правядзены ў Місіі Голу на нядзелю 23-га лютага. Была зладжаная вельмі абысырная праграма съвятаваныя з вялізарным хорам і аркестраю. Сярод шматлікіх запрошаных гасцей ад Беларусаў быў прадстаўлены сп. Антон Маркевіч.

ГАЛОУНАЯ УПРАВА ЗБК ВІТАЕ ЎСЮ БЕЛАРУСКУЮ
 КАТАЛІЦКУЮ ГРАМАДЗКАСЦЬ З НАГОДЫ СЪВЯТА
 УСКРАПІШНЯ ХРЫСТОВАГА І СКЛАДАЕ СВАЕ
 НАЙШЧЫРЭШШЫЯ ПАЖАДАНЫ!
ХРЫСТОС УСКРОС! ЗАПРАУДЫ УСКРОС!

БЕЛАРУСКАЯ КАСА САМАПОМАЧЫ —

BELORUSSIAN (TORONTO) CREDIT UNION, LIMITED

524 St. CLARENS AVE., TORONTO 4, ONT.

БЕЛАРУСЫ ТАРОНТА І ВАКОЛІЦАУ!

АШЧАДЖАІЦЕ НА ВЫГАДНЫХ УМОВАХ ВАШТЫЯ ГРОШЫ

У СВАЕІ БЕЛАРУСКАЙ КАСЕ.

БЕЛАРУС. № 84, 1964.

5

ЗЬ МІНУЛАГА

25-га сакавіка 1929 году. Прыгожае сонечнае надвор'е. У Клецкай Беларускай Гімназіі вольны дзень ад навукі, але ў пако 4-ай клясы кіпіць гарачая праца. Вучні старэйшых клясаў прышлі ў прыгожыць залю да ўрачыстай акадэміі. На фронте залі крывіцкай Пагонія заняла сваё пачаснае месца. Паабапал яе два бел-чырвона-белыя сцягі. Пад Пагоній вялікі надпіс „Ніжай Жыве Беларуская Народная Рэспубліка”. Кругом на сценах прыбраныя партроты беларускіх паэтай і пісьменнікаў: Купалы, Коласа, Багдановіча, Гаруна, Бядулі й інш. Уся зала ўзялена ў перамешку з нацыянальнымі сцяжкамі.

Угодкі Незалежнасці Беларусі ўрачыста сівятаваліся гімназій штогоду ад пачатку ле пастаніня ў 1924 годзе. Але 1929 год адзначаўся асабліва ўрачыста з дзялоў прычынай: першае, у гэтым годзе рыхтаваўся першы выпуск 16 вясмы-кляснікаў у тым ліку ў аўтар гэтых успамінаў, а другое, у той час Клецкая Беларуская Гімназія мела добрую струнную аркестру ѹ надзвычайна моцны ѹ прыгожы хор пад кірауніцтвам ведамага беларускага дырыгента-кампазытара Антона Валынчыка.

У 2 гадзін папаўдні пачатак акладаў. Паміж грамады 180 вучняў праходзілі педагогічны пэрсанал, займаючы месца за прэзыдыйальным столом. Сярод іх настаўнік матэматык Ян Рудакевіч, прадстаўнік сучаснага нам украінскага народу. Сымпатичны ѹ прыхільнік нам палісты Ярэмі Драган — Паляк. Тут мы бачым прадстаўнікоў Бацькаўскага Камітуту на чале з Ігнатам Чарапавіцкім, вядомым беларускім нацыянальным дзеячом Клеччыны.

Урачыстая цішыня. Акадэмію адчынилі дырэктар гімназіі Рыгор Яку-
бенак, коратка інфармуючы аб беларускім съязе незалежнасці. Магутны ѹ прыгожы хор выконвае нацыянальны гім „Не пагаснуць зоркі ѹ небе”. Глыбока западаоць у душы моладзі слова „Не загіне Край забраны, пакуль будуць людзі”. Пасля гімну дырэктар прадаўжае апавяданье аб гісторычных падзеях і Акце 25-га Сакавіка.

Пасля ѹрачыстай часткі пачала ся кансертына. Моцна гучыць песні Валынчыкаў кампазыцыі, напісаныя ім у Клецку, як: „За праўду”, „Устаньце хлопцы! Не бядуй”, чароўная сваім прыгастством песня „Ліпы старыя” й інш. Песні пераплытаюцца дэкламацыямі патрытычных вершаў беларускіх паэтай. Акадэмія канчыцца кэроткім словам дырэктара.

У сэрцах маладых вучняў поўна суму ѹ крываў да акупантай паніваленага беларускага народу, падзеленага штурмай мяжой Рыскага тракту. Кажды марыць аб тым, каб атрыманую асвету ѹ сваёй гімназіі аддаць на службу свайму народу. Ня суджана было спаўненне мараю юнакоў. І па сяняня наш беларускі народ гібей ѹ церці жудасную нивлю расейска-камп'ютичнага рожкому, які чэрніць БНР. Але паняволены народ ведае цану камуністычнае прапаганды. Слухаючы голасу БНР з вольнага съвету з цяпінічай у сваіх сэрцах перахоўвае бел-чырвона-белы сцяг і ідэялы 25-га Сакавіка, абвешчаныя Радай Беларускай Народнае Рэспублікі. Выхаванцы Клецкай Беларускай Гімназіі, апінуўшыся ѹ вольным дэмакратычным съвеце, знаходзяцца ѹ першых радох вызволенага змагання ѹ горда нясуть сцяг БНР.

В. К.

Бальшавікі ўсё прадаўжаюць папулярызаць Акулавы „Змагарныя Дарогі”. Першае рэча звязалася № 35 за травень сёлета, дзе гора-фельетон „Нацыянальна-свядомы Качан” намагаецца высмеяць аўтара твору.

Пазней кірху за напісаныне „расцэнзіі” ўзяўся вядомы ѿ Таронце Грышка (Георгій Окулевіч). Ягоны артыкул зъ „Вестніка” „О том, как Акула Беларусь строил”, перахапіў завяртанскі расейскі „Голос Родины” (№ 55 за верасень). Цяперака-ж ператлумачылі з „роднае” мовы ѿ нашу ды замясяцілі той самы Грышкаў твор у „Голосе Радзімы”. (№ 74 за верасень). Ці не перасалілі вы сваім „бдительным вниманием, товарищи”? Як-ніяк, наста-ж гэта Акулу па сваіх завяртансіх заканурках папулярызуеце. Чаго добра, хлынуць цяпэр лісты ад „сувайчынікаў” з усяго свету, казаў той... Пасля „тшательной” і „соцэралістычнай” размалёўкі Бог ведае на каго аўтар падобным будзе.

Таронці Грышка, як і можна было ўгадаць, выявіўся вельмі неарыгінальным. Тыя старыя, мольлю перажаваныя ѹ даўно стравленыя гэтак званыя аргументы, на моця якіх беларускому нацыянальна-вызвольнаму руху ѹ людзям адтуль чаплянецца фашистскія ярлыкі, даўно згубілі сваю моц, асабліва калі Мікіта размаліваў прывабны твар Сосо.

Чаго лепшага ад Грышки можна было спадзявацца? Ён і пасля Савай размалёўкі не паразумеў на макаве зерне. Відаць не дарос, як некаторыя іншыя. Усё бубніц на старую ноту. Такая-ж нуда, людцы мае!

**

А. Шчэцкі, супрацоўнік расійскай газэты „Красное знамя” з Ашмянскай пішча ѿ газэце „Літаратура і Мас-

тавства” з 4-га лютага сёлета:

„Свята ўшаноўваюць памяць аднаго з пачынальникаў беларускай літаратуры Пранціша Багушэвіча землякі паэты. У вёсцы Кушляны Смаргонскай раёну, недалёка ад хаты, дзе скыў паэт, пасля яго смерці на вялізным камяні-валуне быў выбиты напіс: „Памятайце Мадэя Бурачка, 1900 г.”. Мястцовы калгас называны імем Багушэвіча. У шасці кіляметрах ад Кушлян, у вёсцы Жу-праны Ашмянскага раёну, калгас таксама носіць імя паэты. У цэнтры вёскі, у маліяўчым скверы, стаіць помнік Пранцішу Багушэвічу. Па-хаваны паэт на мясцовых могілках. Зь вясны да познай восені на магіле ѹ ля помніка паэту заўсёды шматкvetak.

Ідуць землякі паэты і ѿ бібліятэцкі, каб узяць кніжкі вершаў П. Багушэвіча. Але, як жаль, вяртаюцца адтуль з пустымі рукамі. Дзіўна, але ѿ Кушлянах, у дому паэты, дзе цяпер адкрыта бібліятэка імя П. Багушэвіча, няма ніводнага ягона гробніка. Няма твараў пісьменнікаў.

Характэрна ѹ гэтай вытрымцы то, што ѿ бэзсэраўскім пэрыядычным друку прыгадалі „Бацькаўшчыну”. Відаць, што народ ведаў аб ёй і беларускім нацыянальным актыве на эміграцыі ѹ бяз Прокшы. Нашто было-б прыгадаўца, калі-б ведалі? Бальшавікі дарма рэкламы нікому ня робяць.

Але Прокшы так разьюшыўся, што не спасцяцярог, як шлёнпуну прыгоршчамі балота ѿ твар і сваім цяперашнім гаспадаром. Паслухайце: „Ды што крэтык... Навет аўтар слова, выявілецца, быў „падкуплены... Москвой”, хоць у той час Масквы, як дзяржайнага цэнтра, яшчэ наўбо было”.

У прыгашавай тэрміналітэ „рускі” рабунічны „расейскому”, „маскousкому”. Значыцца Масквы яшчэ на было, як дзяржайнага цэнтра, але „жыватворчы” праменікі ейнага ўжо натхнілі былі аўтара „Словіва”. Ці-ж як так выходзіць?

Ды ѹ як гэта Масквы ня было? Яна заўсёды была, ад яе пачаткі ѿ павыдумлялі таленавіты маскалі, улучна із той самапскай, 800-годзьдзізе якой нядайна было адзначана ѹ савецкім друку. Праўда, чамусыці не адваіўся раструбіць аўтам у вадмисловым юбілее савецкі на ўсім, казаў той, саюзе...**

Калісці „дух Жэнэвы” перайменаваў радыё „Вызваленіе” на „Свабоду”, пасля паліківалі ѿ Гістытуце Вывучэння СССР нацыянальнае зборнікі; цяпера-ж калі-б пісаніна ягоная ня была замешчаная ѿ „Літаратуры і Мастацтве” (№ 12 за 11-га лютага сёлета). Эта Прокшы, у суязі з 775-годзьдзі

**

Нас ня здзіўляе тое, што Л. Прокшы, ведамы пісёдажурналісты з „Голосу Радзімы”, напісай новы „твор” п. заг. „Брэх з падваротні”. Мы ѹ як прыгадвалі ѹ аўтар цаца, калі-б пісаніна ягоная ня была замешчаная ѿ „Літаратуры і Мастацтве” (№ 12 за 11-га лютага сёлета). Эта Прокшы, у суязі з 775-годзьдзі

АЛЬМАНАХ ВОЛЬНАЕ ТВОРЧАСТЬІ

КОНАДНІ, літаратурна-навуковыя

малярскай творчасці Пётры Сяргіевіч, і Сымона Брагі „Партрэты доктара Скарыны”, у якім апісаны новазнайдзенага варыянту партрэту доктара Скарыны ѿ Кнізе Царстваў Бібліі ягона гера-бібліятыкі аўтара. Скарына — першадрукару на чырвонай — падарыў на трапілі на радзімы слайнага сына, дзе землякі шануюць ягоною памяць. Адылі гэту памяць бязбожны антынародны акупант пакінёў бязь зьместу, адбараўшы ѹ народу паэтаву спадчыну.

Скандал? Не. Гэта ня прыпадак. Гэта знявага памяці паэты ѹ беларускага народу.

Вядома пўна-ж і таму А. Шчэцкі, караспандэнту „Краснага знамя”, што пакуль на зямлі беларускай пануе готае ненавіснае „краснага знамя”, да таго часу будзе ганьбованы акупантам народ і слайнага сына.

Зымена назоваў у палітыцы —

— рэч ня новая. Але-ж якія матыўы? Хай сабе Амэрыканскі Камітэт Вызваленія ад Балышавізму нікога ѹ ня думай вызываць, адно змагацца з атруна-ілжывай бальшавіцкай прапагандой. Змагары-ж у баёх на-бираюць съмеласці ѹ моці. Гэта аўтары выходзіць наадварот. Давайце, маўляй, лагаднейшую шыльдачку...**

Хоці даволі съціплая памерамі — 152 бачыны друку — книга багата размігальці памешчанага літаратура-мастака матар'ялу высокага творчага ўздроўню, лікам разгрэзітаваных у ёй аўтараў ды пададзеных фактаў з гісторыі беларускай пісьменнасці ѹ культуры. Гэта змястоўны рапарт з фронту бягуче культурна-духовасці беларускіх творчых сілай вольнага съвета. Кніга-альманах каштаве ўсяго 2.00 доляры. Выпісваць можна на адрыс:

Whiteruthenian Institute of Arts
and Sciences, Inc.,
3441 Tibbett Ave., New York, 63, N.Y.,

У ВАГА!

У ВАГА!

ЧЫСЦЫЦМ БЯСПЛАТНА ПЕЧЫ (ФОРНЭСЫ)
И УВЕСЬ ГОД ДАЕМ БЯСПЛАТНУ АБСЛУГУ

наным сталым пакупцом алівы да апалу.

ЗАКАЗВАЙЦЕ У НАС АЛІВУ:

ДНІПРО

Fuel Oil Ltd.

196 BATHURST ST.

TEL.: ЕМ. 6-6539

у начы: ЕМ. 6-6530 або ЕМ. 6-6539

КАРЫСТАЙЦЕ ТАКСАМА З НАШАЙ
БЭНЗЫНАВАЙ СТАНЦЫІ пры

509 JANE ST. — Tel.: RO. 2-1969

СКУРА!

ЗІМОВАЙ ПАРОЙ ЧАС ПАДУМАЦЬ ПРА
ВЫСЫЛКУ РОДНЫМ I ЗНАЕМЫМ

СКУРЫ

УСЯГО

ТРЫ ПАРЫ БОТАУ
ПЕРШАЯКАСНЫ БОКС з дадаткамі: падошвы, спады, лубы, наскі, ранты ѹ абцасы —
Плюс 3% правінцыйнага падатку.

ENCHIN

LEATHER
SUPPLIES LTD.

466 BATHURST ST. — TORONTO, ONT. — WA 4-3804

Заказы з-паза места па атрыманні М. О. — гравіравана пераводу

\$ 20,00

СХОД КАРПАРАЦІІ "МЕНСК"

9 лютага ў залі Беларускага Цэнтру ў Ню Ёрку адбыўся гадавы спраўдавчы-перавыбарчы сход карпараты адпачынковага асяродку Белар-Менск. На сходзе было разпра-зентавана 193 пай-шэры з усяго ліку 244, ці каля 80%. Пасыль спраўдавчы-управы дырэкцыі карпараты й рэвізыйнае камісіі, за праведзеную ў мінулым годзе працу сход выказаў прызнаньне дырэкцыі карпараты з падзякою ў аса-блівіа падзякай старшыні сп. В. Юрцэвічу. Пасыль гэтага адбыўся выбары новых уладаў карпараты — рады дырэктораў і рэвізийнае камісіі.

Із спраўдавчы-управы дырэкцыі рэвізийнае камісіі вы-нікала, што першы аперацыйны год адпачынковага асяродку Беларусаў Паўночнае Амэрыкі прайшоў з зда-валіяющим вынікам. Здабытае да-знатыне першага году будзе выка-рыстанае ў будучыні, заўважаныя настачы вытрапленыя. За найваж-нейшае заданыне на будучыні па-станоўлена ўважаць справу будовы,

на асяродку залі для танцаў і куль-турна-грамадзкіх патрабаў. Залі па-требная асабліва моладзі ў яе на-стача будзе моцна тармазіць далей-ше разъвіцьця распору. Дзеля гэтага бальшынёю галасом прысутных пастаноўлена да будовы залі пры-ступіць безадвалочна пасля зда-быцца адпаведнае сумы грошоў. Для збору фінансавых сродкаў на будову залі пастаноўлена ажыўці акцыю вербавання новых пайшчы-каў ды звязрнуща да пайшчыкаў ця-перашніх, каб кожны закупіў па ал-ной дадатковай штыры ў вышыні 100 даляраў. Тут-же на сходзе прысут-ным было задэкліравана, а част-кова й уплачана, на мэту будовы залі аса-блівіа дадпачынку больш 4000 даляраў.

На сваім першым паседжаны-и новавыбраная рада дырэктароў кар-параты выбрала ўправу дырэкцыі ў складзе старшыні сп. В. Юрцэві-чу, віцестаршыні сп. К. Мерляка, сакратара сп. Ю. Станкевіча й скарб-ника сп. Ул. Пеляські.

ВЫСЬВЯТА БЕЛАРУСКАЕ ЦАРКВЫ У АУСТРАЛИИ

Апошняя нядзеля старога 1963 года. Хоць гэта якраз калядная па-ра, у пайдзённай Аўстраліі — гара-чае лета. Сталіца правінцыі Аделіяй-да залітая сонцам. Горача звяе ў ягоным прамені старадаўны беларускі крыж, шасыцкавы крыж сывітое Аўфрасінні, на купале но-вае мураванае царквы. Урачыста ў сучучна сіплювае злучаны беларуска-украінскі хор. Блішчыць адзень-не сівятароў. Хвалюецца людзкі на-тойт...

Гарачы сонечны дзень 29-га сьнежня будзе доўга жыць у памя-ці беларускае эміграцыі Аўстралії. Ці ж дзіва? Гэта быў дзень вы-святы першага беларускага сівятыні ў Аўстраліі, сабору ў ймя сівятыні Пётры й Паўлы Беларускае Аўта-кефальнае Праваслаўнае Царквы на чужыне.

У аске-гэтым быў паданая ка-вотка гісторыя пабудовы сабору, якая пачалася трэх гады таму. Был ў ім пералічаны 256 прозвішчай ахвяравальніка — Беларусаў з Аў-стралії, Амэрыкі, Канады й Эўропы. Асобна быўлі прыгладаны ў прозвішчы тых, што сваёю працаю ў на-маганьнямі найболыні спрычыніліся да пабудовы першага беларускага цар-квы ў Аўстралії.

Акт высвяты канчачца гэткім словамі: „Ніхто з нашчадкаў ці спадкаемцаў не адважыцца прадаць гэты храм Божы, дом малітвы, ін-шаму народу, для ўжытку неадпа-веднага культу, паміжаючы або зневажаючы памяць продкаў сва-іх”.

Урачыстасць высвяты скончыла-ся супольнаю бяседаю, зрыхтава-наю ў залі калія царквы.

Сабор сівятыні Пётры й Паўлы — які дзін довац ахвяра-ніці ды аткі-ўнасьці Беларусаў Аўстралії. Довад іхнага жаданыя мець сваю незалежную царкву, дзе можна ма-лішы ў році мове за свой народ, за Беларус, і пласціні Божая ласкі — лепшае долі ў ёй і ўсім людзям на съвеце.

БЕЛАРУСКІ КАНЦЭРТ У САУТ РЫВЭРЫ

У суботу 29 лютага Беларусы ў Но-Джэрзі мелі нагоду пабачыць беларускі сіонічныя паказы ў Саут Рывэры. Канцэрт адбыўся ў залі Са-каў ды быў ладжаны Беларускім Фэстывальным Камітэтам, што рыхтуе праграму Беларускага Народ-нага Фэстывалю на сёлетній Сус-ветнай Выстаўцы ў Ню Ёрку. На Канцэрт зъехаліся Беларусы з Саут Рывэру, Ню Брансвіку, Ньюарку, Пасайку, Гайлэнд Парку ды сусед-ніх мясцовасцяў штату Пенсіль-венія.

У першую частку канцэрту ўвай-шоў скэч „Ну ў Амэрыкі” пяра ве-дамай сцэничнай акторкі сп.ні Грэ-ны Цупрык-Жылінскай, дэут у вы-кананыні спадарыні Рэні Касыюн і Каці Яцэвіч, соле сп.ні Н. Кірке-віч, выступленыя салістага Пятра Мядзведзкага, соле тэнора сп. Елія.

ВЕЧАРЫНА ГАЛОУНАЙ УПРАВЫ БАЗЫ

Галоўная Управа Беларуска-Амэ-рыканскага Задзіночання ладзіла 15 лютага сёлета ў залі Беларускага Грамадзкага Цэнтру ў Брукліне традыцыйную Зімовую Вечарыну. Вечарына прайшла ўдала й прынесла спадзянкы даход, які быў прызначаны на выдавецтва газеты „Бе-ларус”. Спасярод прысутных, апра-ча нюёркаўцаў, быў суродзіні на-вегт з далейшым акоўці, як Ню Бран-свік, Стамфорд ды інші.

Асабліва мілай і карыснай част-кай Вечарыны было выступленыне ведамага Танцавальнага Гуртка Згуртавання Беларускай Моладзі, які працуе ў паслявічніцкіх сп.ні Алі Орсы - Романо. Танцавальная група ў прыгожых і арыгінальных народных вопратках выканала ў дзесяць пар народных танцы „Мікі-та” й „Чарот”. Апрача гэтага, быў выкананы ў чатыры пары прыгожы беларускі народны танец „Кры-жачок”, а таксама „Тайкачыкі”, вы-кананыя толькі чатырма дзяўчата-мі.

Такім парадкам, на гэтай Веч-

ВУЧЭЦЕСЯ ЗА ГАСПАДЫНЮ

Чаму нашыя дзяўчыны на сту-боты патрэбная адукацыя? Гаспа-дышоючы хатніе гаспадаркі (home economics). Прайда, што маци вуч-сваю дачку ѿшмат хатніх патрабаў. Але балькі могуць мец і гэткі ўп-лікі: матка хоча, каб дачка была лекаркай, бацька хоча мець бугаль-таркай, значыцца хатніе гаспадаркі стаіць у вачох бацькоў на нізкой ступені.

Гэткі пагляд няправільны. Хатніе гаспадаркі трэба пачаць вучыцца ў сяродняшні школе ў вучыцца там хіміі а фізыкі. Тады трэба 4 гады калегі, каб дастаць дыплём з хатніе гаспадаркі. Шмат якія работы можна пачаць адразу па сканчэнню калегі, з выняткам дыегтавікі, дзе-ля каторай трэба якіс час праца-ваць у кухні якой небудзь установы, каб здабыць практыку.

Ёсць розныя аддзелы хатніе гаспадаркі: 1. як уладзіць сваю гас-споду, 2. як весці гаспадарку, 3. яда, 4. прыборы ў гасподзе, 5. дом, 6. сям'я, 7. харчаваныне, 8. даты-ненны паміж сіброву сям'ю, 9. развой-дзіцяці, 10. тканіны, 11. шыцы ў-враткі, 12. адзежа ў мэблі на про-дзяле.

Маючы адну з гэтых адумысловасцяў, можна праца-ваць у наступных галінах: а. у навуковым дась-ледаваным ў калегі, індустрыі гаспадарстваў рабоце, б. у журна-лізме, радыю й тэлевізу, в. быць вучыцелькай у пачатковых, сяродніх і высокіх школах і наглядаць у месц-кіх і гаспадарственных установах, г. вучыцца ў іншых установах; д. праца-ваць у адміністрацый установаў, у кафэтаўрнях, плянаваць яду на са-малётах, дыеты ў шпіталях, ежу ў гататлях, рэстаранах і на школьніх абеды; е. быць лябаранткай у гас-падарствавых і прыватных ляба-раторыях, дзе пра-ваць яду ў ін-шыя вырабы; ж. праца звязаная з адзежнай індустрыяй, узоры, мода, дадаткі; з. працоў вырабаў у вагульніх і адумыловых крамах. (Навука ў высокіх школах і адумы-словасць у лябараторыі вымага-юща дальшага вучоньня).

Як відаць, работы ёсць досьць. Паўстае пытаныне: ці на гэтай ра-

СТАРАВЕЧНАЯ ЗНАХАДКА

Як паведамляе менская „Бела-русь”, мінулага лета трэх школьнікі знайшли ў яры роцкі Серабранкі ўні-кальную памятку стара-беларускага мастацтва — каменнага паганска-бажка з X стагодзідзя. Гэта быц-цам першага падобной знахадка на торыторыі Беларусі. Фігура бажка мае даўжыню 1.20 метра і вагу 250 кілограмаў. Добра выкананы ўсе дэтали фігуры. Скульптура перавезеная із Шклова ў Беларускі дзяр-жавы гісторыка-краязнаўчы музэй.

НАХУТЧЭШНЫ ДЖЭТ СВЕТУ

29 лютага презыдэнт Джансон па-ведаміу, што ЗША сакрэтна збудавала ўз даўжыню 1.20 метра і вагу 250 кілограмаў. Добра выкананы ўсе дэтали фігуры. Скульптура перавезеная із Шклова ў Беларускі дзяр-жавы гісторыка-краязнаўчы музэй. Джэты гэтага тыпу можна будзе скарыстаць да вайсковых і цывіль-ных патрэб.

ХРУШЧОУ ПРЫЗНАЕЩА ДА БАНКРУЦТВА

У гутарцы зь італійскім выдаў-цом Джуліё Эйнауды Хрушчоу пры-знаўся, што больш масавага асвой-вання „цалінных земляў” право-дзінь у СССР ня будзе. Наадварот, і заараны ў мінулым вялікія пра-сторы малаўраджайнай цаліні буду-дзьць па-ступова запускацца зноў пад сцяпніную пашу для жывёлы. Паводле Хрушчова, заўданыя ўраб-лянія цалінных зямель будзе па-ступова з тым, як землі большаша-й сталае браджайнасці будуць на-сычаныя патрэбнаю колькасцю мінэральных угненаньняў. Хрушчоу пры-гэтым апраўдаўся, што ў сваю па-цаліна да вялікую карысць савецкай гаспадарцы ў яна „сваё-заданыне споніла”.

Асьветчаны Хрушчова, гэта афі-цыйнае канчатковое самарызанье-не да поўнага банкруцтва свайго-ж пляні, за які савецкая пра-га-дамі ўсхватыла яго ў „геніяльнасці”, а які аказаўся нерэальнаю мэ-гаміянальной партыйнага прафана ў агарных справах, на што недаречна гадамі ў масава растроўчаліся матар'яльныя і людзкія рэсурсы народаў прыгоннае імпэры.

ДАКЛАД Д-РА В. ВАСІЛЕУСКАГА

У нядзелю 15 лютага сёлета ў залі Беларускага Грамадзкага Цэнтру ў Гайлэнд Парку (Ню Джэрзі) д-р В. Васілеускі пра-чыталі даклад на тему „Як адхыбуцца, каб зда-ровым быць”. Гэты даклад, як і папярэдні, быў арганізаваны Аддзелам БАЗА ў Ню Брансвіку.

АГУЛЬНЫ ГАДАВЫ СХОД АДДЗЕЛУ БАЗЫ

9-га лютага сёлета адбыўся Агульны Гадавы Перавыбарны Сход Аддзелу БАЗА ў Дэтройт. На Сходзе была выбраная новая Управа Аддзелу ў наступным складзе: сп. М. Прускі — старшыня, сп. д-р Л. Трушевіч — застуپні старшыня, сп. М. Арцюх — скарбнік і сп.-ня Барбара Сажыч — сакратар.

НОВЫ АДДЗЕЛ ЗВЕМЫ У ДЭТРОІЦЕ

8-га лютага сёлета адбыўся ў Дэтройце сход беларускага моладзі, на якім пастаноўлена залажыць місцо-вы Аддзел Згуртавання Беларус-кае Моладзі Амэрыкі й была вы-браная Управа Аддзелу. У ёйны склад увайшлі: сп. Юрка Мазура — кіраўнік, сп. Пятруса Пляскач — застуپнік кіраўніка, сп.-ня Таня Карповіч — сакратар і скарбнік.

АД САКРАТАРЫЯТУ ФІНАНСАЎ РАДЫ БНР

Месец сакавік кожнага году вы-значаны для зборання ахвяраў „ДАР САКАВІКА” на БНР. Хай кожны Беларус, што зарабляе, вы-кажа сваё глыбокае зразуменне патрэбы працягвання вызвольнага змагання й прыкіне сваю ахвяру для гэтага мэты. Паняволеная Беларусь прыслухаўца да голасу свае эміграцій, што працягвае ў вольным съвеце. З перакананнем у зызейсненне ідэалу 25 Сакавіка — Вольнае І Незалежнае Беларус-кае Народнае Рэспублікі — супольнымі собскімі слімкамі збольшым на-шыя натуగі ў змаганы. Гэта вы-магае Беларускі Народ, што пакутуе пад камуністычнай тыраніяй.

Сакратарыят Фінансаў Рады БНР

БЕЛАРУСКІ ІНСТИТУТ НАВУКІ И МАСТАЦТВА

Адкрытая выстаўка малярскае творчасці

ПЁТРЫ МІРАНОВІЧА У ЗАЛИ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДЗКАГА ЦЭНТРУ,

401 ATLANTIC AVENUE, BROOKLYN 17, N. Y.

Выстаўка будзе трывати да 26 красавіка 1964 г.

Аглядадаць можна кожную нядзелю ад 1-ай да 3-яй гадз. папаўдні.

БАЦЬКІ БЕЛАРУСЫ !

Запі